WIKIPEDIA

Mongools

Van Wikipedia

Dit artikel is gesjreve (of begós) in 't Heëlesj. Laes hie wie v'r mit de versjillende saorte Limburgs ómgaon.

Keëtje mit versjillende Mongoolse tale. Dit artikel geet um de greun gemarkeerde variant.

't **Mongools** (*Monggol kele*; i Cyrillisch sjrif: *монгол хэл*) is de modertaal van de iwuënesj va Mongolië, mar ze weëd óch gesjproake in noaberleng wie Sjina, Rusland en Kazachstan. Zie is de officieel taal va Mongolië en de Sjinese autonoom regio Binne-Mongolië. 't Behuuët tot de Mongoolse tale, mar weëd óch waal ins gereëkend tot de Altaïsche tale, woeëtouw óch 't Turks behuuët. Van de grofeweg 10 mieljoeën sjpreëkesj woeëne mar 3 mieljoeën i Mongolië zelf, 6 mieljoeën i Sjina en zikker mieë es e haof mieljoeën i Rusland.

In 't verleie woeëd 't Mongools alfabet gebroek, dat in d'r twelfde ieëw óntsjtóng en in de ieëwe doanoa 'ne paar kieër verenderd is gewoare. I Mongolië weëd 't evvel neet zoeë dök gebroek, mar weer waal i Sjina. Dat kumt durchdat 't Mongools alfabet in 1941 woeëd vervange durch 'n aangepas Cyrillisch sjrif. Me wilt i 2025 't Cyrillisch alfabet aafsjaffe en 't Mongools sjrif hersjtille.[1]

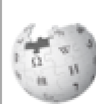
Kenmerkend vuur 't Mongools is vocaalharmonie en agglutinatie. 't Guëf zoeëgenaamde vrouwelike en mannelike klinkesj. De vrouwelike klinkesj, d'r /e/, /o/ en /u/, weëde vuur in d'r mónk oetgesjproake en de mannelike, d'r /a/, /ɔ/ en /ʊ/, hinger in d'r mónk. Wöad hant geë gesjlach, mar 't guëf waal zeëve of ach naamvalle, te wete d'r nominatief, genitief, datief, accusatief, ablatief, instrumentalis, comitatief en d'r allatief. Klinkerharmonie is van belank bei de vurming van de oetgeng vuur naamvalle; morfeme weëde aanee geplak en de samegesjtelde wöad hant zoeë 'n ege betekenis.

Rifferense

1. The Australian - Mongolia abandons Soviet past by restoring alphabet (https://www.theaustralian.com.au/world/the-times/mongolia-abandons-soviet-past-by-restoring-alphabet/news-story/c9e5648cffa74bbf5a41d6ca26410785)

Extern links

- Funky Mongolian (http://www.funkymongolian.com/learnmongolian/vocab/), inkel wöad op Mongools
- Bolor Toli (http://www.bolor-toli.com/), online-woadbook Ingelsj-Mongools

D'r is 'n **Mongoolse editie** van Wikipedia, de vriej encyclopedie.